

DE VLAAMSE MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- **Ontwerp van decreet tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk.**
- **Definitieve goedkeuring**

1. INHOUDELIJK

1.1 Situering

De Vlaamse Regering heeft op 14 juli 2017 beslist om:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerp van decreet tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk. en aan de bijbehorende memorie van toelichting;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de culturele aangelegenheden:
 - 2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC),
 - 2.2. te machtigen te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst,
 - 2.3. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen zoals bepaald in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.
(VR 2017 1407 DOC.0783/1, DOC.0783/2 en DOC.0783/3)

Het ontwerp van decreet machtigt de Vlaamse Regering om namens de Vlaamse Gemeenschap het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap met de benaming “Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen” op te richten. Er wordt daarbij gekozen voor de rechtsvorm van vereniging zonder winstoogmerk (vzw). Het EVA wordt gespecificeerd als Vlaamse Wetenschappelijke Instelling.

2.2 Adviezen

Het advies van de de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC)

De SARC verleende op 8 september 2017 advies over het voorontwerp van decreet.

- De SARC meent dat de verhouding tussen de samenstelling van de algemene vergadering en de raad van bestuur verder verduidelijkt moet worden. Er werd geopteerd om geen decretale beperkingen of verplichtingen in het ontwerp van decreet op te nemen. Het is niet uitgesloten dat sommige leden van de algemene vergadering ook deel uitmaken van de raad van bestuur van het EVA. De Vlaamse Regering zal bij de concrete voordracht de afweging maken.

-De SARC benadrukt terecht dat zowel de afhankelijke als de onafhankelijke bestuurders over de nodige culturele/financiële/juridische kennis en expertise moeten beschikken om in de raad van bestuur te zetelen en verwijst naar de artikelen 1, 4° en 2, 4° van het besluit van 4 december 2015 houdende de nadere bepaling van de principes van goed bestuur in het kader van het decreet van 13 december 2013 houdende de ondersteuning van de professionele kunsten, die bepalen dat de raad van bestuur moet worden samengesteld op basis van a priori bepaalde profielen die rekening houden met de competenties die nodig zijn.

De SARC meent dat dergelijke a priori bepaling van benodigde profielen en competenties ook hier zou moeten gelden, voor zowel afhankelijke als onafhankelijke bestuurders.

De Vlaamse Regering zal bij de voordracht van de leden van de algemene vergadering en de raad van bestuur rekening houden met een diversiteit aan benodigde profielen. Vanaf 1 januari 2024 zal het EVA beroep doen op subsidies op basis van het nieuw Cultureelerfgoeddecreet van 24 februari 2017. Artikel 26 van dit decreet bepaalt dat collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties om ingedeeld te worden bij het landelijke of regionale niveau de principes van goed bestuur dienen toe te passen. In artikel 65, 4° van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2017 houdende de uitvoering van het Cultureelerfgoeddecreet van 24 februari 2017 is naar analogie van het door de SARC aangehaalde besluit van 4 december 2015 opgenomen dat “de raad van bestuur wordt samengesteld op basis van a priori bepaalde profielen die rekening houden met de competenties die nodig zijn en waarbij gestreefd wordt naar een gelijkwaardige man-vrouwverhouding”. Die bepaling komt tegemoet aan de bekommernis van de SARC.

Het advies van de Raad van State

De Raad van State verleende op 17 oktober 2017 advies met nr. 62.157/3 over het voorontwerp van decreet.

-De Raad van State merkt op het gevolgde procedé niet vrij is van kritiek, inzonderheid wat betreft de keuze van de privaatrechtelijke rechtsvorm van de vereniging zonder winstoogmerk. Al maakt het verlenen van die rechtsvorm geen bevoegdheidsoverschrijding uit, toch kan die werkwijze tot praktische moeilijkheden aanleiding geven, kan het de toepassing bemoeilijken van de regels die het overheidsoptreden beheersen en verdient het geen aanbeveling een vereniging op te richten die, ondanks haar kwalificatie als vereniging zonder winstoogmerk, in feite vrij ver verwijderd is van wat men van een vereniging zonder winstoogmerk in de zin van de wet van 27 juni 1921 kan verwachten. De vraag rijst volgens de Raad van State dan ook of het niet beter is het agentschap op te richten in de vorm van een rechtspersoon sui generis, temeer daar, zoals reeds is opgemerkt, artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ter zake zeer ruime mogelijkheden biedt.

Een dergelijke keuze voor een ‘sui generis’ rechtsvorm zou echter niet stroken met de vooropgestelde doelstelling om ter zake te opteren voor een rechtsvorm die op een gelijkaardige manier kan worden georganiseerd als een herkenbare vzw binnen de erfgoedsector. De vooropgestelde rechtsvorm is een stimulans voor aanvullende financiering en het cultureel ondernemerschap. Tevens biedt een privaatrechtelijke rechtsvorm het voordeel van een flexibele inzet van gespecialiseerde contractuele personeelsleden, alsook van vrijwilligers. Voor een nadere uiteenzetting, wordt dienaangaande verwezen naar de toelichting onder de “voorwaarden voor private externe verzelfstandiging” zoals hogervermeld in deze memorie van toelichting.

- Indien men wenst vast te houden aan de vorm van een vzw, adviseert de Raad van State om het ontwerp zo aan te passen dat het meer wordt afgestemd op de in de wet van 27 juni 1921 opgenomen regels inzake de oprichting van vzw's. Inzonderheid dienen de artikelen 4 tot 6 van het ontwerp in die zin te worden herschreven dat erin voorwaarden worden vastgesteld die de Vlaamse Regering dient te respecteren wanneer ze gebruik maakt van de machtiging om de vzw op te richten”.

Er dient te worden opgemerkt dat artikel 3, § 1 van het ontwerp reeds bepaalt dat de machtiging aan de Vlaamse Regering wordt verleend “onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet”. Door de artikelen 4 tot 6 te herschrijven in die zin zoals door de Raad van State gesuggereerd, zou de verkeerde indruk kunnen ontstaan dat de andere artikelen van het ontwerp van het ontwerp geen voorwaarden zijn die de Vlaamse Regering dient te respecteren wanneer ze gebruik maakt van de machtiging om de vzw op te richten.

- De Raad van State merkt op dat, gelet op de beginselen die de uitoefening van de normatieve functie beheersen, een samenwerkingsovereenkomst dient beperkt te blijven tot de concrete uitwerking, op praktisch vlak, van het decretale en reglementaire kader, maar dat ze er niet in de plaats mag van komen. Bovendien vloeit uit het in het reeds aangehaalde artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 opgenomen legaliteitsbeginsel voort dat de essentiële regels betreffende (onder meer) de werking en het toezicht op het agentschap bij decreet dienen te worden geregeld. Uit wat voorafgaat vloeit voort dat de genoemde aangelegenheden dienen te worden geregeld in het ontwerp zelf, of eventueel, binnen de grenzen waarbinnen delegaties toelaatbaar zijn, in uitvoeringsbesluiten.

Op dit punt kan worden opgemerkt dat het ontworpen artikel 7 zich onverminderd inschakelt in de implementatiepraktijk van artikel 31 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid, dat voorschrijft dat tussen een privaatrechtelijk vormgegeven EVA en de Vlaamse Regering, na onderhandeling, een samenwerkingsovereenkomst moet worden afgesloten betreffende de samenwerking, en in voorkomende geval, betreffende de aanwending van de aan het agentschap ter beschikking gestelde personeelsleden, middelen en infrastructuur. In deze optiek, werd ervoor gekozen om het ontworpen artikel 7 te modelleren naar bestaande modellen, die traditioneel dezelfde onderwerpen bevatten – en waarover de decreetgever in het verleden heeft geoordeeld dat deze de essentiële elementen inzake de werking afdoende decretaal regelden.

-Daarnaast gaf de Raad van State ook nog enige wetgevingstechnische en terminologische opmerkingen, waaraan volledig werd tegemoetgekomen.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Hiervoor wordt verwezen naar de principiële goedkeuring.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Hiervoor wordt verwezen naar de principiële goedkeuring.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Hiervoor wordt verwezen naar de principiële goedkeuring.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Hiervoor wordt verwezen naar de principiële goedkeuring.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het ontwerp van decreet tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk;
- 2° de Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel,

Sven GATZ

Bijlagen:

- het goed te keuren ontwerp van decreet en de memorie van toelichting;
- het advies van de SARC van 08.09.2017;
- het advies van de Raad van State van 17.10.2017.